

Examenreglement 2026-2027

Almende College, leerjaar mavo 3

Instemming GMR: 23 juni 2026
Instemming MR: 30 september 2026

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD 4
HOOFDSTUK I ALGEMENE BEPALINGEN **5**
Artikel 1 Begripsbepalingen 5
HOOFDSTUK II ALGEMEEN DEEL **8**
Artikel 2 Examenreglement 8
Artikel 3 De examencommissie en examensecretaris 8
Artikel 4 Toelating tot het eindexamen 10
Artikel 5 Afnemen eindexamen 10
Artikel 6 Indeling eindexamen; profielwerkstuk 10
Artikel 7 Onregelmatigheden 11
Artikel 8 Examenprogramma 12
Artikel 9 Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten 13
Artikel 10 Programma van toetsing en afsluiting 13
HOOFDSTUK III HET SCHOOLEXAMEN **14**
Artikel 11 Tijdstip schoolexamen 14
Artikel 12 Toegestane zaken bij afname schoolexamen 14
Artikel 13 Procedure bij verhindering schoolexamen 15
Artikel 14 Mededeling beoordeling schoolexamen 15
Artikel 15 Beoordeling schoolexamen 15
Artikel 16 Bezwaar tegen beoordeling van een schoolexamenonderdeel 16
Artikel 17 Herkansingsregeling schoolexamen 17
Artikel 18 Herexamen schoolexamen vmbo 20
Artikel 19 Bewaring van het schoolexamenwerk 20
Artikel 20 Examendossier 20
HOOFDSTUK IV HET CENTRAAL EXAMEN **21**
Artikel 21 Tijdvakken en afneming centraal examen 21
Artikel 22 Vervroegd examen 21
Artikel 23 Opgave kandidaten centraal examen 21
Artikel 24 Regels omtrent het centraal examen 22
Artikel 25 Beoordeling centraal examen 22
Artikel 26 Beoordeling centraal examen cspe en cpe 23
Artikel 27 Vaststelling score en cijfer centraal examen 23
Artikel 28 Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen 24
Artikel 29 Verhindering centraal examen 24

HOOFDSTUK V UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING 25
Artikel 30 Eindcijfer eindexamen 25
Artikel 31 Vaststelling uitslag 25
Artikel 32 Uitslag eindexamen leerwegen vmbo in 2026 25
Artikel 33 Uitslag eindexamen havo en vwo in 2026 26
Artikel 34 Voorschriften cum laude in schooljaar 2026-2027 27
Artikel 35 Inzagerecht kandidaat centraal-examenwerk 28
Artikel 36 Herkansing centraal examen 28
Artikel 37 Diploma, cijferlijst en plusdocument 29
Artikel 38 Certificaat 31
Artikel 39 Duplicaten en afgifte verklaringen 31
HOOFDSTUK VI OVERIGE BEPALINGEN 32
Artikel 40 Afwijkende wijze van examineren 32
Artikel 41 Gegevensverstrekking 32
Artikel 42 Bewaren examenwerk 33
Artikel 43 Afwijkende inrichting examen 33
Artikel 44 Spreiding voltooiing eindexamen 33
HOOFDSTUK VII SLOTBEPALINGEN 35
Artikel 45 Onvoorziene omstandigheden 35
Artikel 46 Inwerkingtreding examenreglement 35
HOOFDSTUK VIII ENKELE BELANGRIJKE DATA SCHOOLEXAMENS 2026-2027 36
BIJLAGE 1 PROTOCOL INZAGERECHT CENTRAAL EXAMENWERK 36

VOORWOORD

Geachte leerling, ouder, medewerker en belangstellende,

Voor u ligt het algemeen geldende examenreglement voor alle opleidingen voortgezet onderwijs (vmbo basis, vmbo kader, vmbo gemengde leerweg, mavo, havo, atheneum en gymnasium), die onderdeel uitmaken van Achterhoek VO.

Het bestuur kiest ervoor dit document uit te geven, omdat het hier wettelijke kaders betreft waarbij het belangrijk is dat alle scholen dezelfde wettelijke regels hanteren. Een aantal artikelen mag volgens de wet door de individuele school(locatie) worden opgesteld of aangevuld. Het betreft hier de artikelen 3, 8.5, 12, 13, 15.5, 15.8, 16, 17.1 t/m 17.4, 19 en 20.

In dit reglement komen bevoegdheden aanbod die wet- en regelgeving toekent aan het bevoegd gezag. Het bestuur van Achterhoek VO verleent voor de bevoegdheden ten aanzien van het vaststellen van het examenreglement, het vaststellen van het programma van toetsing en afsluiting, en het benoemen van de examencommissie een mandaat aan de rectoren/directeuren. In dit reglement komt deze mandatering terug in de artikelen 2, 3, 7 t/m 11, 13, 18, 22, 24 t/m 27, 29 t/m 31, 37, 38, 40 t/m 42, 44 en 45. Dit mandaat gaat gepaard met de verantwoordelijkheid om de geldende eisen en procedures in acht te nemen.

Dit reglement is van toepassing voor het schooljaar **2026-2027**. De regelgeving geldt voor dit schooljaar en kan jaarlijks enigszins veranderen. Leerlingen die nu nog niet in het jaar zitten waarop ze hun centraal examen afleggen, moeten rekening houden met die eventuele veranderingen.

Dit document is gebaseerd op de Wet voortgezet onderwijs 2020, het Uitvoeringsbesluit wet voortgezet Onderwijs 2020 en de checklist Examenreglement van de VO-raad versie 2026-2027. Het document is met alle zorgvuldigheid samengesteld. Mocht u toch nog een onduidelijkheid of onvolkomendheid ontdekken, wilt u dit dan melden aan uw schoolleiding?

Een verwijzing naar een artikel in dit reglement betreft altijd een artikel in dit document. Als naar andere artikelen wordt verwezen, dan wordt daarbij meteen verwezen naar de betreffende wet of regelgeving.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van Achterhoek VO

Maria van Hattum
Monic Schijvenaars

HOOFDSTUK I ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

AVO:	Algemeen Vormend Onderwijs;
College van Bestuur:	het bestuur van de Stichting Achterhoek VO;
College voor Toetsen en Examens:	College voor toetsen en examens, genoemd in artikel 2, eerste lid van de Wet College voor toetsen en examens;
cpe:	centraal praktisch examen bij beeldende vakken;
cspe:	centraal schriftelijk en praktisch examen in een beroepsgericht programma;
de Wet:	Wet voortgezet onderwijs (WVO) 2020;
deeleindexamen:	een examen in één of meer van de voor het eindexamen voorgeschreven vakken aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;
doubleren:	het voor de tweede maal plaatsnemen in hetzelfde leerjaar van dezelfde schoolsoort;
DUO:	Dienst Uitvoering Onderwijs;
eindexamen:	een examen (schoolexamen en centraal examen) voor ten minste het geheel van de voorgeschreven vakken dat tezamen een diploma vormt;
examencommissie:	een commissie per school(locatie) die de schoolleider adviseert over alle zaken betreffende het examen;
examensecretaris:	het personeelslid dat belast is met de organisatie van het examen. Ondersteunt de schoolleider bij het organiseren en afnemen van het eindexamen, de uitvoering van het examenreglement en het PTA;
examinator:	degene die belast is met het afnemen van het examen in een vak;
gecommitteerde:	een gecommitteerde als bedoeld in artikel 3.22 en 3.23 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020;

gespreid examen:	Een kandidaat die om een speciale reden niet alle lessen kan volgen, mag het examen gespreid over 2 jaar afleggen. Bijvoorbeeld bij langdurige ziekte of een andere reden waardoor de leerling niet alle onderwijs in het laatste leerjaar kan volgen. De leerling doet dan examen in het laatste leerjaar en het daaropvolgende schooljaar.
havo:	hoger algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 2.5 van de WVO 2020;
herkansing:	het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen;
inhalen:	het alsnog afleggen van een eerder gemist (school)examen;
inspectie:	de inspectie bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van de Wet op het onderwijstoezicht;
kandidaat:	een ieder die door de schoolleider tot het eindexamen of deeleindexamen wordt toegelaten;
kunstvakken:	de vakken behorende tot de beeldende vorming, alsmede muziek, drama en dans;
leerweg:	de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg, gemengde leerweg en theoretische leerweg zoals bedoeld in artikel 2.22 en artikel 2.23 in de WVO 2020;
mandaat:	het onder verantwoordelijkheid van de schoolleider uitoefenen van wettelijk toegekende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van die schoolleider;
mavo:	middelbaar algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 2.6 van de WVO 2020;
ontheffing:	vrijstelling voor een kandidaat om een vak niet te volgen vanwege gegronde redenen, bijvoorbeeld een topsportstatus, handicap of een andere moedertaal;
onze Minister:	de bewindspersoon met Voortgezet Onderwijs in de portefeuille;
PTA:	Programma voor Toetsing en Afsluiting;
school:	een onderwijsinstelling met een eigen brinnummer, die ressorteert onder het bestuur van de Stichting Achterhoek VO;

schoolexamen:	het deel van het eindexamen dat door de school, volgens een vastgesteld Programma van Toetsing en Afsluiting wordt afgenomen;
schooljaar:	het tijdvak dat aanvangt op 1 augustus van enig jaar en eindigt op 31 juli van het daaropvolgende jaar;
schoolleider**:**	de eindverantwoordelijke directeur of rector van de school;
toets:	een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten of een praktische opdracht;
tweede examinator:	degene die, naast de examinator, tevens belast is met de beoordeling van het cspe vmbo en cpe;
vakken behorende tot de beeldende vorming:	tekenen, handvaardigheid, textiele vormgeving, fotografie film, audio-visuele vorming;
verhindering:	afwezigheid met opgaaf van reden;
vervroegd examen:	de kandidaat doet in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar in één of meer vakken eindexamen;
vmbo:	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 2.22 van de WVO 2020;
vrijstelling:	een kandidaat hoeft een vak niet te volgen omdat al aan de verplichting is voldaan, bijvoorbeeld vrijstellingen voor vakken bij overstap van havo naar vwo;
vwo:	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs als bedoeld in artikel 2.4 van de WVO 2020.

HOOFDSTUK II ALGEMEEN DEEL

Artikel 2 Examenreglement

1. De schoolleider stelt voor de school een examenreglement vast aangepast aan de organisatie van de inrichting van het onderwijs en de begeleiding op de school. Het examenreglement omvat procedurele en organisatorische regelingen ter uitvoering van het schoolexamen en het centraal examen alsmede inhoudelijke bepalingen.
2. Het examenreglement wordt door de schoolleider jaarlijks vóór 1 oktober toegezonden aan de inspectie, geplaatst op een voor iedereen te bereiken onderdeel van de website van de school en op verzoek verstrekt aan de kandidaten en voor zover de kandidaten minderjarig zijn aan hun ouders/verzorgers.

Artikel 3 De examencommissie en examensecretaris

1. a. De schoolleider, gemandateerd door het College van Bestuur:
   - stelt een of meer examencommissies in ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering;
   - benoemt de leden van de examencommissie; en
   - draagt zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie.

   b. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en ten minste drie leden.
   c. De volgende personen kunnen niet worden benoemd tot lid van de examencommissie:
   - leden van het College van Bestuur;
   - de schoolleider van de school;
   - leden van de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad;
   - leerlingen van de school en hun wettelijk vertegenwoordigers.

   d. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt de schoolleider er zorg voor dat de examencommissie deskundig is op het gebied van:
   - de desbetreffende schoolsoort;
   - de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs; en
   - de kwaliteit van examinering.

   e. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort de schoolleider de overige leden van de examencommissie.

2. a. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
   - het opstellen van een voorstel voor het schooleigendeel van het examenreglement voor de schoolleider (zie voorwoord voor betreffende artikelen);
   - het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een PTA voor de schoolleider;
   - het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
   - het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen; en
   - overige door de schoolleider aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.

   b. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
   c. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden.

d. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan de schoolleider over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
e. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies bedoeld in onderdeel b t/m d van dit lid, aan de schoolleider en aan de examensecretaris van een school voor voortgezet onderwijs.

3. a. De schoolleider wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen. Een examensecretaris is tevens examensecretaris van de deeleindexamens.
b. De schoolleider en de examensecretaris van een school voor voortgezet onderwijs verrichten gezamenlijk de in artikelen 2.57, tweede lid en 2.58 vierde lid van de Wet beschreven taken.
c. De examensecretaris heeft de taak om de schoolleider te ondersteunen bij:
   - het organiseren en afnemen van het eindexamen of het deeleindexamen
   - de uitvoering van het examenreglement
   - de uitvoering van het programma van toetsing en afsluiting
   - de verstrekking van een overzicht van de onderdelen en beoordeling van de schoolexamens.
d. De schoolleider stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in onderdeel b en c van dit lid worden opgenomen.
e. De schoolleider verstrekt de taakomschrijving aan het College van Bestuur, aan de examensecretaris en aan de examencommissie.
f. De schoolleider draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.

Elke school heeft een examensecretaris. De taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot deze taak zijn duidelijk omschreven. De examensecretaris en plaatsvervangende examensecretaris zijn belast met de organisatie van het examen. Klachten en dergelijke worden in eerste instantie behandeld door de examensecretaris en de plaatsvervangende examensecretaris.

De examensecretarissen zijn:
- Gerald Beumer, examensecretaris vmbo;
- Lisanne Boschman, plaatsvervangend examensecretaris vmbo;
- Edwin Wienke, examensecretaris havo/vwo;
- Carlo van der Heijden, plaatsvervangend examensecretaris havo/vwo.

De examencommissie bestaat uit de volgende personen:
- Petra van Loon, voorzitter examens;
- Daniëlle Boekhorst, docent vmbo;
- Sandra Hubbers, docent havo/vwo;
- Hans de Neling, coördinator profielen;1
- Marijke Obbink, docent havo/vwo. 1

[1] Op deze leden wordt alleen beroep gedaan als er klachten zijn die door de examensecretaris en diens plaatsvervanger niet naar tevredenheid afgehandeld zijn.

Artikel 4 Toelating tot het eindexamen

1. De leerlingen van de school worden in de gelegenheid gesteld ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.
2. Kandidaten die niet als leerling aan de school zijn ingeschreven, kunnen onder voorwaarden in de gelegenheid worden gesteld aan de school eindexamen af te leggen.

Artikel 5 Afnemen eindexamen

1. De schoolleider en de examinatoren nemen het eindexamen af. Het College van Bestuur is hiervoor verantwoordelijk.

Artikel 6 Indeling eindexamen; profielwerkstuk

1. Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen, uit een centraal examen dan wel uit beide. Het eindexamen vmbo (theoretische en gemengde leerweg), havo en vwo bevat tevens een profielwerkstuk.
2. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo kan mede een maatschappelijke stage omvatten.

Voor havo en vwo:

3. Het schoolexamen havo en vwo omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
4. Het profielwerkstuk heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Ten minste één van deze vakken heeft een omvang van 400 uur of meer voor vwo en 320 uur of meer voor havo.
5. Het profielwerkstuk wordt beoordeeld met een cijfer. Het profielwerkstuk dient voor het eerste tijdvak van het centraal examen te worden afgerond.

Voor vmbo:

6. Het schoolexamen vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg en de gemengde leerweg omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in de desbetreffende sector. Het profielwerkstuk heeft betrekking op een thema uit de sector waarin de kandidaat het onderwijs volgt.
7. Het profielwerkstuk moet beoordeeld zijn met de kwalificatie ‘voldoende’ of ‘goed’ om te kunnen slagen voor het vmbo-diploma. Het profielwerkstuk dient voor het eerste tijdvak van het centraal examen te worden afgerond.

Artikel 7 Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de schoolleider maatregelen nemen. Bij mandatering blijft de schoolleider eindverantwoordelijk. In artikel 7 lid 5 staat een aantal voorbeelden van onregelmatigheden genoemd.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
   a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
   b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
   c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
   d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de schoolleider aan te wijzen onderdelen.
   Indien het hernieuwd examen, bedoeld in de vorige volzin, betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
3. Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, hoort de schoolleider de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De schoolleider deelt zijn beslissing mee aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in het vierde lid. De schriftelijke mededeling wordt in afschrift toegezonden aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, indien deze minderjarig is. Tegelijkertijd wordt een melding gedaan bij de inspectie in het Internet Schooldossier.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de schoolleider in beroep gaan bij de door het College van Bestuur van de school ingestelde, onafhankelijke Commissie van Beroep. Het beroep wordt binnen vijf dagen nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de Commissie van Beroep ingesteld. De Commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken over het beroep tenzij zij de termijn, met redenen omkleed, heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De Commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De Commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, indien deze minderjarig is, aan de rector en aan de inspectie

   Adres van de Commissie van Beroep: info@achterhoekvo.nl. De Commissie van Beroep bestaat uit een voorzitter en twee leden. De beslissing van de Commissie van Beroep is bindend voor alle partijen.

5. Onder een onregelmatigheid wordt in elk geval verstaan:
   a. het op onrechtmatige wijze vooraf kennis verkrijgen van opgaven van het schoolexamen en/of het centraal examen;
   b. het tijdens het schoolexamen en/of centraal examen bij zich hebben van middelen die

op de aan de orde zijnde stof betrekking hebben, dan wel van andere middelen die de uitslag kunnen beïnvloeden, zonder dat dit blijkens de omschrijving in het examenreglement en/of programma van toetsing en afsluiting is toegestaan;

c. het tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen mondeling, schriftelijk of anderszins communiceren met anderen zonder uitdrukkelijke toestemming van de toezichthouder op het examen;
d. spieken, het plegen van plagiaat (onrechtmatige toeëigening van geestesvoortbrengselen van een ander) en het gebruik van kunstmatige intelligentie (AI). Indien dit niet is toegestaan tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen;
e. het zonder geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, te laat komen of afwezig zijn gedurende een onderdeel van het schoolexamen;
f. het zonder geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, te laat komen of afwezig zijn gedurende een onderdeel van het centraal examen (zie artikel 24.5);
g. het niet inleveren binnen de gestelde termijn van schriftelijk werk dat buiten het kader van een toets van het schoolexamen valt, maar wel deel uitmaakt van het schoolexamen zonder dat er naar het oordeel van de schoolleider sprake is van overmacht.

6. Indien de school afwijkt van de uitvoering van het schoolexamen zoals beschreven in dit reglement dient de school de situatie te herstellen. Het incident (bijvoorbeeld te laat starten met een examen) dient ter plekke opgelost te worden door de school. Daar waar dat niet mogelijk is worden kandidaat en ouders/verzorgers geinformeerd over de situatie en hoe de school dit oplost. Verder dient de school maatregelen te nemen om herhaling te voorkomen.

Artikel 8 Examenprogramma

1. Onze Minister stelt voor elk van de onderwijssoorten examenprogramma's vast, waarin zijn opgenomen:
   a. een omschrijving van de examenstof voor ieder eindexamenvak en
   b. de verdeling van de examenstof over het schoolexamen en het centraal examen, indien in een vak zowel het schoolexamen als het centraal examen wordt afgenomen.

   De schoolleider stelt het examenprogramma vast van schooleigen programma-onderdelen die deel uit maken van het eindexamen, bijvoorbeeld voor het vak levensbeschouwing.
2. Een examenprogramma wordt vastgesteld per vak of per groep van vakken.
3. De examenprogramma's voor zover het betreft leerwegen in het vmbo kunnen voorzien in differentiaties waaruit de kandidaat een keuze maakt.
4. De schoolleider kan kandidaten van het het vmbo en de havo in de gelegenheid stellen één of meer vakken op een hoger kwalificatieniveau (uit een hogere leerweg binnen het vmbo, het havo of vwo) te volgen en af te sluiten in plaats van het overeenkomstige vak op het "eigen" kwalificatieniveau. Een kandidaat kan voor een vak met een centraal examen maximaal 2 jaar versnellen. Bij doublure vervalt het centraal examen resultaat van de vakken waarin vervroegd examen is gedaan.
5. Leerlingen die onderwijs van het niveau vmbo en havo volgen en die geen wiskunde in hun pakket hebben volgen volgens wettelijke bepalingen het vak rekenen. Hiervoor is een PTA opgesteld.

Artikel 9 Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten

1. De kandidaten kiezen in welke vakken zij examen willen afleggen. Voor kandidaten geldt deze keuze voorzover de schoolleider al dan niet in samenwerking met een of meer scholen, hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden. Indien sprake is van samenwerking tussen scholen, is artikel 2.99 van de WVO 2020 van toepassing.
2. De kandidaten kunnen, voor zover de schoolleider hun dat toestaat, in meer vakken examen afleggen dan in de vakken die ten minste tezamen een eindexamen vormen.
3. De schoolleider beslist, welke in artikel 8, derde lid, bedoelde differentiaties worden aangeboden.
4. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op kandidaten die deeleindexamen afleggen.

Artikel 10 Programma van toetsing en afsluiting

1. Vóór 1 oktober stelt de schoolleider een PTA vast dat in elk geval betrekking heeft op het desbetreffende schooljaar. In het programma wordt in elk geval aangegeven:
   - tot welke domeinen de onderdelen van het schoolexamen behoren;
   - welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst;
   - de inhoud van de onderdelen van het schoolexamen, inclusief rekenen voor kandidaten zonder het vak wiskunde op vmbo en havo;
   - de wijze waarop het schoolexamen plaatsvindt;
   - de tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen plaatsvinden, de herkansing daaronder begrepen;
   - de wijze van herkansing van het schoolexamen;
   - de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
2. Het PTA wordt (elk schooljaar) na instemming door de medezeggenschapsraad vóór 1 oktober door de schoolleider toegezonden aan de inspectie, geplaatst op de website van de school en op verzoek verstrekt aan de kandidaten en voorzover de kandidaten minderjarig zijn aan hun ouders/verzorgers.

HOOFDSTUK III HET SCHOOLEXAMEN

Artikel 11 Tijdstip schoolexamen

1. De schoolleider bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt. De periode waarin de schoolexamens voor AVO-vakken plaatsvinden worden aangegeven in het PTA. Deelname hieraan is verplicht.
2. Het schoolexamen wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. Dat geldt ook voor vakken zonder centraal examen en voor vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld. In het geval van flexibele digitale examens geldt dat het schoolexamen in het betreffende vak is afgesloten voor het centraal examen van start gaat.
3. De schoolleider kan in afwijking van het tweede lid een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak of in die vakken af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak of in die vakken, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.
4. Indien de schoolleider gebruik maakt van de afwijkingsbevoegdheid in het derde lid, zendt hij de resultaten die zijn behaald met het schoolexamen en het profielwerkstuk zo spoedig mogelijk aan de inspectie, tenzij de schoolleider de examengegevens samen met het persoonsgebonden nummer verstrekt aan DUO.

Artikel 12 Toegestane zaken bij afname schoolexamen

Bij het maken van onderdelen van het schoolexamen op school mogen kandidaten in het toetslokaal alleen de beschikking hebben over toegestane hulpmiddelen. Persoonlijke bezittingen zoals tassen, boeken, elektronische apparatuur die verbinding met de buitenwereld kan maken, mobiele telefoons en dergelijke behoren daar niet toe. De kandidaat maakt bij de schoolexamens uitsluitend gebruik van toegestane bronnen en draagt ervoor zorg dat medekandidaten geen gebruik kunnen maken van informatie of werk van de kandidaat zelf.
Leerlingen worden voorafgaand aan de schoolexamens door de examinatoren geïnformeerd over de toegestane hulpmiddelen tijden schoolexamens.
Bij schriftelijke schoolexamens is minimaal één surveillant aanwezig. Aan het einde van de zitting wordt het betreffende schoolexamen ingenomen en wordt de zitting afgesloten. Bij overige schoolexamenonderdelen wordt de examenkandidaat ingelicht over de wijze van inlevering.

Tijdens het Centraal Examen is het toegestaan dat de kandidaat zelf iets te eten en te drinken meeneemt en mogen kandidaten alleen beschikking hebben over de hulpmiddelen van de lijst van toegestane hulpmiddelen. Voorafgaand aan het Centraal Examen wordt hierover nadere informatie verstrekt.
Zowel bij onderdelen van het schoolexamen als bij het Centraal Examen is het niet toegestaan om met potlood en uitwisbare pen te schrijven en gebruik te maken van correctiemiddellen. Indien het voorgaande wordt geconstateerd, dan wordt het werk na inleveren van het werk gekopieerd. Het orgineel wordt bewaard.

Artikel 13 Procedure bij verhindering schoolexamen

De school is verplicht de kandidaat een inhaalmogelijkheid te bieden voor de gevallen waarin deze door ziekte of een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid een eerste afname van een schoolexamen toets heeft gemist.

1. Indien een kandidaat door ziekte of andere vorm van overmacht niet in staat is om een onderdeel van het schoolexamen te maken, dan moet voor aanvang van het betreffende onderdeel de kandidaat afgemeld zijn door ouders, voogden of verzorgers. Een kandidaat die 18 jaar of ouder is mag het voorgaande zelf doen.
   De afmeldprocedure is als volgt:
   - vmbo: vóór 09.00 uur 's ochtends telefonisch afmelden via het algemene telefoonnummer 0315-630000, overeenkomstig de reguliere afmeldprocedure;
   - havo en vwo: vóór 09.00 uur 's ochtends telefonisch afmelden bij de teamleider havo/vwo bovenbouw of diens plaatsvervanger.
2. Het onderdeel van het schoolexamen dat een kandidaat door ziekte of andere vorm van overmacht heeft gemist, moet worden ingehaald.
3. Indien er sprake is van aantoonbare onbillijkheid kan een kandidaat een verzoek richten aan de voorzitter examens om af te wijken van hetgeen dat genoemd wordt onder lid 2 van artikel 7. De examencommissie zal na overleg met de betrokkenen een beslissing nemen.

Artikel 14 Mededeling beoordeling schoolexamen

1. Voor de aanvang van het centraal examen maakt de schoolleider op een nader vast te stellen tijdstip aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:
   a. welke cijfers of beoordelingen hij heeft behaald voor alle in het PTA opgenome onderdelen van het schoolexamen;
   b. het gewogen, gemiddelde schoolexamencijfer van de gevolgde vakken;
   c. de eindbeoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld;
   d. de beoordeling van het profielwerkstuk.

   Dit schoolexamendossier, de schoolexamen cijferlijst, wordt ondertekend door de examensecretaris en de schoolleider. De kandidaat ondertekent voor ontvangst.

Artikel 15 Beoordeling schoolexamen

1. Het cijfer van alle schoolexamenvakken wordt uitgedrukt in een cijfer uit een reeks oplopend van 1 tot en met 10. Dit cijfer wordt rekenkundig op één decimaal afgerond.
2. Voor vakken zonder centraal examen worden de in het eerste lid genoemde, op één decimaal afgeronde cijfers, rekenkundig afgerond op een geheel cijfer.
3. Voor vmbo: In afwijking van het eerste lid worden de vakken kunstvakken inclusief ckv en lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijke deel van elk profiel, beoordeeld met “voldoende” of “goed”.
   Voor havo en vwo: In afwijking van het eerste lid wordt het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijke deel van elk profiel, beoordeeld met “voldoende” of “goed”.
   Deze beoordelingen gaan uit van de mogelijkheden van de kandidaat en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende vakken, zoals blijkend uit het examendossier.

4. Voor gemengde en theoretische leerweg van het vmbo: In afwijking van het eerste lid wordt het profielwerkstuk beoordeeld met “voldoende” of “goed”. Deze beoordeling geschiedt op de grondslag van het genoegzaam voltooien van het profielwerkstuk, zoals blijkend uit het examendossier. Het profielwerkstuk wordt beoordeeld door ten minste twee examinatoren.
5. Voor havo: Onder verwijzing naar artikel 33 (uitslag eindexamen voor havo en vwo 2026) wordt het combinatiecijfer bepaald uit het gemiddelde van de eindcijfers (bestaande uit gehele getallen) van de volgende onderdelen: maatschappijleer, profielwerkstuk, culturele en kunstzinnige vorming en levensbeschouwing**.** Het eindcijfer van elk afzonderlijk onderdeel mag niet lager zijn dan een 4.
   Voor vwo: Onder verwijzing naar artikel 33 (uitslag eindexamen voor havo en vwo in 2026) wordt het combinatiecijfer bepaald uit het gemiddelde van de eindcijfers (bestaande uit gehele getallen) van de volgende onderdelen: maatschappijleer, profielwerkstuk, culturele en kunstzinnige vorming (geldt niet voor kandidaten die Latijn en/of Grieks als examenvak volgen) en levensbeschouwing. Voor vwo kandidaten met een havodiploma bestaat het combinatiecijfer op basis van de wettelijke vrijstellingen (voor CKV en maatschappijleer) alleen uit het profielwerkstuk en en levensbeschouwing. Het eindcijfer van elk afzonderlijk onderdeel mag niet lager zijn dan een 4.
6. Onder verwijzing naar artikel 32 (uitslag leerwegen vmbo in 2026) wordt het combinatiecijfer voor de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg bepaald uit het gemiddelde van de eindcijfers (bestaande uit gehele getallen) van de beroepsgerichte keuzevakken. Het eindcijfer van elk afzonderlijk beroepsgericht keuzevak mag niet lager zijn dan een 4. Voor de gemengde leerweg is het combinatiecijfer het gewogen gemiddelde van de eindcijfers voor het profielvak en de beroepsgerichte keuzevakken, waarbij het cijfer voor het profielvak zo vaak meetelt als er beroepsgerichte keuzevakken zijn. Als er examen is gedaan in drie keuzevakken, dan tellen die drie cijfers ieder één keer en het cijfer voor het profielvak drie keer.
7. Wanneer een vwo-kandidaat vanaf leerjaar 4 overstapt naar havo zijn er twee manieren om met de behaalde resultaten van de afzonderlijke onderdelen van het combinatiecijfer om te gaan:
   1) behaalde cijfer laten staan en al dan niet onder vermelding van vwo of
   2) het gemaakte schoolexamen beoordelen op havo-niveau.

   Wanneer een havo-kandidaat overstapt naar vwo zijn er twee situaties mogelijk:
   1) de kandidaat heeft geen diploma behaald; het gemaakte schoolexamen van de afzonderlijke onderdelen van het combinatiecijfer moet worden beoordeeld op vwo-niveau of de kandidaat moet het schoolexamen van deze onderdelen opnieuw afleggen of
   2) de kandidaat heeft wel een diploma behaald; het combinatiecijfer bestaat alleen uit het profielwerkstuk en eventueel schooleigen vakken (zie artikel 15.5).
8. Kandidaten hebben recht op inzage in hun gemaakte schoolexamens, inclusief de oorspronkelijke opgaven en het correctievoorschrift. De inzage vindt plaats uiterlijk binnen 10 schooldagen na bekendmaking van het cijfer en wordt in beginsel begeleid door de examinator.

Artikel 16 Bezwaar tegen beoordeling van een schoolexamenonderdeel

Een examenkandidaat heeft de mogelijkheid om bij de examensecretaris van de betreffende afdeling per e-mail beroep aan te tekenen als de examenkandidaat meent dat er sprake is van een onjuiste

beoordeling. Dit dient te geschieden uiterlijk binnen 3 schooldagen nadat de kandidaat zijn beoordeling heeft vernomen en het betreffende schoolexamenonderdeel heeft ingezien. De examensecretaris van de betreffende afdeling behandelt de klacht en doet een uitspraak. Deze uitspraak wordt ook schriftelijk aan de examenkandidaat meegedeeld.
Mocht de examenkandidaat het niet eens zijn met het genomen besluit van de examensecretaris, dan kan er bezwaar gemaakt worden bij de examencommissie. Bezwaar maken bij de examencommissie kan uiterlijk binnen drie werkdagen nadat de examenkandidaat een schriftelijke terugkoppeling heeft ontvangen van de examensecretaris. Examenkandidaten moeten zich dan per e-mail wenden tot de voorzitter examens.
De namen van de verschillende functionarissen worden aangetroffen in artikel 3.

Artikel 17 Herkansingsregeling schoolexamen

Een herkansing voor een PTA-onderdeel heeft dezelfde stofomschrijving, vorm en duur als het oorspronkelijke onderdeel.

17.1 Algemene regelgeving
Een herkansing voor een PTA-onderdeel heeft dezelfde stofomschrijving, vorm en duur als het oorspronkelijke onderdeel. Een uitzondering hierop is het vak culturele en kunstzinnige vormgeving voor havo en vwo; het voorgaande geldt voor leerjaar 4.
Verder kan de examencommissie bij overige herkansingen besluiten om in bijzondere omstandigheden af te wijken van de vorm en de duur van de herkansing.

basis, kader en mavo
1. In het programma van toetsing en afsluiting wordt aangegeven welke schoolexamens herkansbaar zijn.
2. Voor het vak maatschappijleer in basis 3, kader 3 en mavo 3 mag de kandidaat aan het einde van het schooljaar, na de laatste toetsweek, in totaal één onderdeel herkansen. Dit cijfer telt nog mee voor het overgangsrapport.
3. Een kandidaat uit de examenklassen (basis 4, kader 4 en mavo 4) kan na afloop van elke periode één schoolexamen herkansen uit de voorafgaande periode. Het schooljaar voor examenkandidaten kent drie perioden, namelijk:
   - de eerste twee perioden worden afgesloten door een toetsweek;
   - de laatste periode loopt tot het moment dat er ingeschreven kan worden voor de herkansing.
4. Kandidaten uit basis 3, basis 4, kader 3 en kader 4 kunnen schoolexamens voor het beroepsgerichte programma herkansen, zoals vastgelegd in het programma van toetsing en afsluiting. Deze extra herkansingen staan los van de herkansingen genoemd onder het voorgaande punt, te weten punt 3.
5. Bij een herkansing telt het hoogst behaalde cijfer.
6. Om gebruik te kunnen maken van een mogelijkheid tot herkansing moet de kandidaat zich voor het aangegeven tijdstip inschrijven via Magister. Indien de kandidaat zich niet op tijd inschrijft, vervalt het recht om te herkansen.
7. Indien een kandidaat zonder geldige reden afwezig is bij een herkansing, vervalt het recht op herkansen. In geval van ziekte of een andere vorm van overmacht dient de kandidaat zich af te melden volgens de procedure zoals beschreven in lid 1 van artikel 13.

8. Een kandidaat die vervroegd examen aflegt in één of meer vakken, kan de examensecretaris per e-mail verzoeken een het schoolexamen overeenkomstig punt 3 te herkansen. Op deze herkansingsmogelijkheid is de bepaling van punt 1 van toepassing.

havo en vwo

1. In het programma van toetsing en afsluiting wordt aangegeven welke schoolexamens herkansbaar zijn.
2. Voor de vakken maatschappijleer en ckv in havo 4 en vwo 4 mag de kandidaat aan het einde van het schooljaar, na de laatste toetsweek, in totaal één onderdeel herkansen. Er kan gekozen worden uit:
   - een praktische opdracht van ckv;
   - een schriftelijk schoolexamen van maatschappijleer.

   Voor het vak levensbeschouwing in vwo 5 kan een kandidaat aan het einde van het schooljaar, na de laatste toetsweek, één schoolexamen uit dat schooljaar herkansen.
   Het cijfer van de herkansing telt nog mee voor het overgangsrapport.
3. Een kandidaat uit de examenklassen (havo 5 en vwo 6) kan na afloop van elke periode één schoolexamen herkansen uit de voorafgaande periode. Het schooljaar voor examenkandidaten kent drie perioden, namelijk:
   - de eerste twee perioden worden afgesloten door een toetsweek;
   - de laatste periode loopt tot het moment dat er ingeschreven kan worden voor de herkansing.
4. Bij een herkansing telt het hoogst behaalde cijfer.
5. Om gebruik te kunnen maken van een mogelijkheid tot herkansing moet de kandidaat zich voor het aangegeven tijdstip inschrijven via Magister. Indien de kandidaat zich niet op tijd inschrijft, vervalt het recht om te herkansen.
6. Indien een kandidaat zonder geldige reden afwezig is bij een herkansing, vervalt het recht op herkansen. In geval van ziekte of een andere vorm van overmacht dient de kandidaat zich af te melden volgens de procedure zoals beschreven in lid 1 van artikel 13.
7. Een kandidaat die vervroegd examen aflegt in één of meer vakken, kan de examensecretaris per e-mail verzoeken een het schoolexamen overeenkomstig punt 3 te herkansen. Op deze herkansingsmogelijkheid is de bepaling van punt 1 van toepassing.

17.2 Doubleren en vervroegen examen

Doubleren vmbo

Indien een kandidaat doubleert in leerjaar 3 vervallen de beoordelingen die reeds een onderdeel van het schoolexamen zijn. Deze onderdelen moeten opnieuw worden afgelegd. Indien een kandidaat doubleert in leerjaar 4 blijven de beoordelingen van de examenonderdelen die de kandidaten in leerjaar 3 hebben behaald staan. Dit geldt ook voor het profielwerkstuk dat is afgerond in leerjaar 4 als een kandidaat hiervoor minimaal een voldoende heeft behaald. In bijzondere omstandigheden kunnen kandidaten die in het examenjaar doubleren bij de voorzitter examens een verzoek indienen om alle schoolexamenonderdelen van het vak maatschappijleer uit het leerjaar voorafgaand aan het examenjaar (dus leerjaar 3) opnieuw af te leggen. Dit verzoek moet vóór 17 september zijn ingediend.

Doubleren havo en vwo
Indien een kandidaat moet doubleren in een jaar waarin reeds onderdelen van het schoolexamen zijn afgelegd worden afspraken gemaakt en vastgelegd over bewaren (niet opnieuw afleggen) dan wel opnieuw afleggen van deze onderdelen. Dit betreft vakken die met een voldoende zijn afgesloten en grote werkstukken (bijvoorbeeld profielwerkstuk).
Uiterlijk 1 oktober worden deze afspraken vastgelegd en gecommuniceerd met de kandidaat en zijn ouder(s)/verzorger(s).
Indien afgeweken wordt van het algemene PTA van het betrokken leerjaar wordt uiterlijk 1 oktober een individueel PTA vastgesteld. Dit wordt gecommuniceerd met de inspectie.
Er gelden de volgende bepalingen:

1. Kandidaten die een leerjaar doubleren, doen in principe het hele leerjaar over. Dit geldt ook voor het eindexamenjaar. Voor enkele onderdelen kan vrijstelling verleend worden. De verplichting om te voldoen aan de wettelijke studielast blijft bestaan. Een vrijstelling voor een onderdeel wordt verleend door de voorzitter van het examen, nadat de vakdocent is gehoord.

2. De cijfers van schoolexamens uit de leerjaren voorafgaand aan het leerjaar dat gedoubleerd wordt, blijven staan.
3. Kandidaten die het examenjaar doubleren, worden op verzoek vrijgesteld van het maken van een nieuw profielwerkstuk.

In bijzondere omstandigheden kunnen kandidaten die het examenjaar doubleren bij de teamleider een verzoek indienen om schoolexamens uit het leerjaar voorafgaand aan het examenjaar (dus havo 4 en vwo 5) te herkansen. Dit verzoek moet vóór 17 september bij de voorzitter examens ingediend te worden.

Vervroegen examen
Leerlingen die vervroegd examen doen ofwel een vak afsluiten in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, ontvangen hiervoor een maatwerk-PTA.

17.3 Verandering van schoolsoort binnen de eigen school
Indien een kandidaat van schoolsoort verandert nadat gestart is met het opbouwen van het PTA vervallen reeds gemaakte schoolexamenonderdelen uit de verlatende schoolsoort en moet de kandidaat gemiste PTA onderdelen uit de nieuwe schoolsoort inhalen.
De school kan voor deze kandidaten een aangepast individueel PTA maken en vastleggen uiterlijk twee maanden na de verandering van schoolsoort. Dit aangepaste PTA moet gemaakt worden als er wordt afgeweken van het reguliere PTA van de nieuwe schoolsoort.
NB. Gemaakte PTA-onderdelen uit een andere schoolsoort mogen wel worden geherwaardeerd maar het cijfer mag niet worden omgerekend.

Indien een kandidaat van de beroepsgerichte leerweg van profiel verandert zullen de bijbehorende examenonderdelen ingehaald moeten worden.

17.4 Verandering van school

1. Indien een kandidaat van school verandert nadat gestart is met het opbouwen van het PTA vindt er overleg plaats tussen de examensecretarissen van de verlatende en de ontvangende school. De examensecretarissen vergelijken de PTA's van beide scholen en formuleren een individueel PTA voor betrokken kandidaat waarin toetsen van beide scholen opgenomen kunnen zijn. Vanzelfsprekend dient dit een volledig PTA te worden.

2. Als een kandidaat in het voorgaande schooljaar examen heeft gedaan op een andere school en is gezakt, kan het behaalde schoolexamencijfer voor een vak worden overgenomen. Dit is alleen mogelijk indien het betreffende vak uitsluitend met een schoolexamen wordt afgesloten en aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
   a. het vak wordt op de huidige school niet aangeboden;
   b. de toetsing op de andere school vond plaats conform het daar geldende PTA en de eindtermen van het vak zijn volledig afgedekt.

   De examensecretaris beoordeelt of aan deze voorwaarden is voldaan en legt het besluit schriftelijk vast richting de kandidaat. Indien de kandidaat minderjarig is, worden ook de ouder(s)/verzorger(s) hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld.

Artikel 18 Herexamen schoolexamen vmbo

1. De schoolleider kan bepalen dat de kandidaat die eindexamen of deeleindexamen aflegt, voor één of meer vakken van het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen, met dien verstande dat de schoolleider dit recht in elk geval verleent voor het vak maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijke deel van de leerwegen, indien de kandidaat voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6. Het herexamen omvat door de schoolleider aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
2. De schoolleider stelt vast hoe het cijfer van het in het eerste lid bedoelde herexamen wordt bepaald. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in een vak en bij het eerder afgelegde schoolexamen in dat vak geldt als het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.

Artikel 19 Bewaring van het schoolexamenwerk

Voor schoolexamens geldt geen wettelijke bewaartermijn.
Op het Almende College worden de onderdelen die meetellen voor het schoolexamen gedurende zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard.

Artikel 20 Examendossier

Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door de schoolleider gekozen vorm. De examinatoren bewaren alle onderdelen van het schoolexamen.

Het examendossier voor het vmbo omvat tevens de resultaten die de kandidaat heeft behaald voor de vakken, bedoeld in artikel 2.19 onderscheidenlijk artikel 2.28 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, voor zover in die vakken geen eindexamen is afgelegd.

De in de laatste zin bedoelde vakken zijn de drie cq. twee eindexamenvakken waarin de kandidaat in leerjaar drie wel onderwijs heeft gevolgd, maar waarin hij geen examen heeft afgelegd. Het betreft de theoretische cq. de gemengde leerweg.

HOOFDSTUK IV HET CENTRAAL EXAMEN

Artikel 21 Tijdvakken en afneming centraal examen

1. Het centraal examen kent een eerste, tweede en derde tijdvak.
2. De examens in het eerste en tweede tijdvak worden afgenomen in het laatste leerjaar.
3. De examens in het derde tijdvak worden aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door het College voor Toetsen en Examens.
4. Het College voor Toetsen en Examens kan vakken aanwijzen waarin wegens het zeer geringe aantal kandidaten, het centraal examen in het tweede tijdvak eveneens wordt afgenomen door het College voor Toetsen en Examens.
5. Bij toepassing van het derde of vierde lid leveren de kandidaten de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen alsmede andere door hen gemaakte stukken in bij een van degenen die toezicht houden. Het College voor Toetsen en Examens bepaalt, in welke gevallen wordt afgeweken van de eerste volzin, alsmede in welke gevallen en op welk tijdstip de opgaven, de aantekeningen en de andere stukken, bedoeld in die volzin, aan de kandidaten worden teruggegeven.
6. Het College voor Toetsen en Examens kan bepalen dat een toets plaatsvindt voor de aanvang van het eerste tijdvak.

Artikel 22 Vervroegd examen

1. In afwijking van artikel 21, tweede lid, kan de schoolleider een kandidaat uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen.
2 Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voor aanvang van het eerste tijdvak in dat leerjaar.
3. Artikel 32, derde lid en artikel 33, vijfde lid zijn van toepassing.
4. Indien de kandidaat in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.
5. De regels omtrent herkansen bij een vervroegd examen staan beschreven in artikel 36 lid 8.

Artikel 23 Opgave kandidaten centraal examen

1. De schoolleider deelt jaarlijks vóór 16 oktober aan de Dienst Uitvoering Onderwijs mee hoeveel kandidaten in elk vak aan het centraal examen in het eerste tijdvak zullen deelnemen. Eventuele wijzigingen kunnen worden doorgegeven tot uiterlijk 30 november.
2. De schoolleider zendt jaarlijks ten minste tien kalenderdagen voor de aanvang van de centrale examens in het eerste tijdvak aan Onze Minister een lijst waarop voor iedere kandidaat vermeld staat in welke vakken hij centraal examen zal afleggen en waarop is aangegeven welke cijfers de kandidaat voor het schoolexamen heeft behaald. Voor de aanvang van het tweede tijdvak zendt de directeur een lijst met de kandidaten, de in het eerste tijdvak door die kandidaten behaalde cijfers, de voor zover van toepassing, alsnog behaalde cijfers voor het schoolexamen, alsmede een overzicht van het vak of de vakken waarin elke kandidaat centraal examen zal afleggen, aan Onze Minister.

3. Het tweede lid is niet van toepassing op een schoolleider die op grond van artikel 8.17 van de Wet examengegevens samen met het persoonsgebonden nummer verstrekt aan Onze Minister.
4. Indien een examenprogramma differentiaties kent als bedoeld in artikel 8, derde lid, kan een kandidaat per tijdvak in niet meer differentiaties centraal examen afleggen dan volgens het desbetreffende programma is vereist.

Artikel 24 Regels omtrent het centraal examen

1. De schoolleider zorgt ervoor dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd. Het College voor Toetsen en Examens kan opgaven aanwijzen waarop de eerste volzin niet van toepassing is.
2. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen aangaande de opgaven gedaan van welke aard dan ook, uitgezonderd mededelingen van het College voor Toetsen en Examens.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend.
4. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de schoolleider samen met het gemaakte examenwerk.
5. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten.
6. De aan de kandidaat voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.
7. Voor het uitvoeren van het centraal examen in het examenlokaal mogen alleen die zaken het lokaal worden ingebracht, die voor de voorgeschreven en toegestane uitvoering van de opgaven noodzakelijk zijn. Persoonlijke bezittingen zoals tassen, boeken, elektronische apparatuur dat verbinding met de buitenwereld kan maken, mobiele telefoons en dergelijke behoren daar niet toe, met uitzondering van de toegestane hulpmiddelen die staan vermeld op de lijst van toegestane hulpmiddelen. De kandidaat maakt bij de centraal examens uitsluitend gebruik van toegestane bronnen en draagt ervoor zorg dat medekandidaten geen gebruik kunnen maken van informatie of werk van de kandidaat zelf.

Artikel 25 Beoordeling centraal examen

1. De school maakt zowel direct na afname van het centraal examen als na de eerste correctie digitale kopieën van het gemaakte werk.
2. De schoolleider doet het gemaakte werk van het centraal examen met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en met het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator in het desbetreffende vak. De examinator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen**,** bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens, toe. De examinator drukt zijn beoordeling uit in een score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens. De examinator zendt de score en het beoordeelde werk aan de schoolleider. Notities door de corrector worden altijd in een andere kleur gemaakt dan de gebruikte kleur van de kandidaat.

3. De schoolleider doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het tweede lid, onverwijld aan het bevoegd gezag van de school, bedoeld in artikel 3.23, derde lid van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde/de tweede corrector.
4. De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens bedoelde beoordelingsnormen en de daarbij behorende scores, toe. Daarnaast voegt de gecommitteerde bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichtte correctie. De verklaring is mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommitteerde.
5. De examinator en de gecommitteerde zijn gehouden de door de College voor Toetsen en Examen verstrekte correctievoorschrift stipt toe te passen.
6. Bij ministeriële regeling kunnen nadere voorschriften worden gegeven voor de toepassing van het tweede tot en met vierde lid.
7. Scholen/examinatoren communiceren niet over de behaalde scores voor de officiële uitslag van het cspe of het centraal examen.

Artikel 26 Beoordeling centraal examen cspe en cpe

1. De schoolleider draagt er zorg voor dat bij het maken van het cspe/cpe van een eindexamen vmbo en cpe van een eindexamen vwo, een examinator in het desbetreffende vak of programma aanwezig is. De examinator beoordeelt de prestaties tijdens het maken van de opgaven en legt zijn bevindingen van de verrichtingen van de kandidaat schriftelijk vast, volgens daartoe door het College voor Toetsen en Examens gegeven richtlijnen. De examinator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de door het College voor Toetsen en Examens vastgestelde beoordelingsnormen toe. De examinator drukt zijn beoordeling uit in de score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor Toetsen en Examens. De examinator zendt de score en voor zover mogelijk het beoordeelde werk aan de schoolleider.
2. Voor het cspe/cpe vmbo en cpe vwo vindt de beoordeling tevens plaats door een tweede examinator. De tweede examinator kan een deskundige als bedoeld in artikel 2.51, vierde lid, van de Wet of een andere examinator van de school zijn. De tweede examinator beoordeelt het resultaat van de opgaven, alsmede de verrichtingen van de kandidaat zoals blijkend uit de in het eerste lid bedoelde schriftelijke vastlegging daarvan. De schoolleider overhandigt de tweede examinator daartoe een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal, alsmede de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid. Artikel 24, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
3. De examinator en de tweede examinator stellen in onderling overleg de score voor het cspe/cpe vast en zenden de score aan de schoolleider.

Artikel 27 Vaststelling score en cijfer centraal examen

1. De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast. Indien de examinator en de gecommitteerde niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommitteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met de schoolleider van de examinator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan

een onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.
2. De schoolleider stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de score bedoeld in het eerste lid, en met inachtneming van de regels, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel e, van de Wet College voor Toetsen en Examens.

Artikel 28 Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen

1. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor één of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen.
2. De inspectie verzoekt het College voor Toetsen en Examens nieuwe opgaven vast te stellen en bepaalt op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.
3. In deze situatie kan het examen gepland worden door het College voor Toetsen en Examens tot de eerste vakantiedag van de zomervakantie.

Artikel 29 Verhindering centraal examen

1. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, is verhinderd bij één of meer examens in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen voor ten hoogste twee examens per dag alsnog te voltooien. Voor onregelmatigheden zie artikel 7.
2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het College voor Toetsen en Examens zijn eindexamen te voltooien.
3. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de schoolleider aan bij het College voor Toetsen en Examens. In dat geval deelt de schoolleider aan het College voor Toetsen en Examens mede, wanneer dat zich voordoet, dat ten behoeve van de kandidaat toepassing is gegeven aan artikel 39 eerste, tweede dan wel derde lid, en waaruit deze toepassing bestaat.
4. Na afloop van het derde tijdvak deelt het College voor Toetsen en Examens het resultaat mee aan de schoolleider.

HOOFDSTUK V UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING

Artikel 30 Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De schoolleider bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt dat getal, indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is afgenomen en niet tevens een centraal examen, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.

Artikel 31 Vaststelling uitslag

1. De schoolleider en de examensecretaris stellen de uitslag vast met inachtneming van artikel 32 of artikel 33 en voor zover van toepassing artikel 36.
2. De uitslag luidt “geslaagd” of “afgewezen”.
3. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de schoolleider en de examensecretaris een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

Artikel 32 Uitslag eindexamen leerwegen vmbo in 2026

1. De kandidaat die eindexamen van een leerweg in het vmbo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
   a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
   b. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 5 of meer heeft behaald;
   c. hij onverminderd onderdeel b:
      1°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
      2°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald; of
      3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald;
   d. hij voor geen van de onderdelen; de eindcijfers van alle beroepsgerichte keuzevakken en de eindcijfers van het profielvak, dan wel het praktijkgerichte vak dat in de plaats van het profielvak is gekozen, van het combinatiecijfer lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;
   e. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken inclusief ckv uit het gemeenschappelijke deel, de loopbaan- en oriëntatie begeleiding de kwalificatie “voldoende” of “goed” heeft behaald;
   f. als het een eindexamen gemengde of theoretische leerweg betreft: hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie “voldoende” of “goed” heeft behaald.

2. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die eindexamen vmbo heeft afgelegd ter afsluiting van een leerwerktraject als bedoeld in artikel 2.103 van de WVO 2020, geslaagd indien hij zowel voor
    a. het vak Nederlandse taal het eindcijfer 6 of hoger heeft behaald,
    b. het eindcijfer voor het profielvak een 6 of hoger is,
    c. het combinatiecijfer voor de beroepsgerichte keuzevakken een 6 of hoger is

   Indien de vakken waarin examen is afgelegd, tezamen een eindexamen vormen van de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 2.26 van de WVO 2020, zijn het eerste en tweede lid van overeenkomstige toepassing.
3. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de schoolleider deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 35 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 35 eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 33 Uitslag eindexamen havo en vwo in 2026

1. De kandidaat die eindexamen havo of vwo heeft afgelegd, is geslaagd indien:

a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;

b. - de havo-kandidaat voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A of wiskunde B als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor de andere vakken, genoemd in dit subonderdeel als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
- de vwo-kandidaat voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor wiskunde A, wiskunde B of wiskunde C als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor de andere vakken, genoemd in dit subonderdeel als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;

c. hij onverminderd onderdeel b:
    1°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
    2°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6.0 bedraagt;
    3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6.0 bedraagt, of
    4°. voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt.

d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;

e. Voor havo: hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel de kwalificatie “voldoende” of “goed” heeft behaald.
Voor vwo: hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel de kwalificatie “voldoende” of “goed” heeft behaald.

2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak (combinatiecijfer), voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald.
   Voor havo: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk.
   Voor vwo: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming (geldt niet voor kandidaten die Latijn en/of Grieks als examenvak volgen) en het profielwerkstuk.
   De schoolleider kan daaraan onderdelen toevoegen zoals bedoeld in artikel 3.34 lid 3 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.
3. Indien de schoolleider toepassing geeft aan de tweede volzin van het tweede lid, wordt in het examenreglement vermeld welk onderdeel of welke onderdelen worden toegevoegd.
4. De schoolleider bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een vier of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
5. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de schoolleider deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 35 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 35 eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 34 Voorschriften cum laude in schooljaar 2026-2027

1. Op het diploma vwo van een kandidaat wordt ‘cum laude’ vermeld, indien hij
   a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
      1°. de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel, het combinatiecijfer en de vakken van het profieldeel, en
      2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
   b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 33.
2. Op het diploma havo van een kandidaat wordt ‘cum laude’ vermeld, indien hij
   a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
      1°. de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel, het combinatiecijfer en de vakken van het profieldeel, en
      2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
   b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 33.
3. Op het diploma vmbo theoretische leerweg of gemengde leerweg wordt ‘cum laude’ vermeld, indien hij
   a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
      1°. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de twee AVO vakken in het profieldeel, en
      2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
   b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie “voldoende” heeft behaald voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 32.

4. Op het diploma vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg wordt ‘cum laude’ vermeld, indien hij
   a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van:
      1°. de eindcijfers voor de twee AVO vakken uit het profieldeel, en
      2°. het eindcijfer voor het profielvak en het combinatiecijfer van de beroepsgerichte keuzevakken.
   b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie “voldoende” heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 32.

Artikel 35 Inzagerecht kandidaat centraal-examenwerk

1. Na de bekendmaking van de uitslag van het (flexibel en digitaal) centraal examen waarin het behaalde cijfer is vastgesteld, kan een examenkandidaat verzoeken om het gemaakte werk op school in te zien. Dit kan tot maximaal 6 maanden na de uitslag van het betreffende examen. De school werkt hier onder de voorwaarden zoals hierna beschreven aan mee. Vóór de examenuitslag wordt er met de kandidaten niet over de behaalde scores gecommuniceerd.
2. Het primaire doel van inzage is dat de kandidaat kan leren van de gemaakte fouten ter voorbereiding op het (flexibel en digitaal) centraal examen in het tweede tijdvak. Daarnaast bestaat de gelegenheid voor de kandidaat om tijdens de inzage argumenten te verzamelen voor een formeel herzieningsverzoek van de beoordeling. Hierbij is het niet de bedoeling dat tijdens de inzage discussie wordt gevoerd over de toekenning van punten. Indien de discussie over de behaalde score niet stopt, eindigt de inzage direct. Als de kandidaat gebruik wil maken van het inzagerecht, treedt het protocol ‘inzagerecht examenwerk (flexibel en digitaal) centraal examen’ in werking (zie bijlage 1).

Artikel 36 Herkansing centraal examen

1. Elke kandidaat heeft voor één vak van het eindexamen waarin hij reeds centraal examen heeft afgelegd, nadat ingevolge artikel 32, derde lid, of artikel 33, vijfde lid, de eindcijfers zijn bekendgemaakt, het recht om in het tweede tijdvak of in het derde tijdvak, opnieuw dan wel alsnog deel te nemen aan het centraal examen of aan het cspe. Indien het betreft het eindexamen van de basis- of kaderberoepsgerichte leerweg in het vmbo, bestaat dit recht eveneens voor het cspe, af te nemen door de schoolleider aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak. De herkansing van het cspe bestaat uit het opnieuw afleggen van een geheel cspe of van één of meerdere onderdelen daarvan. Daarbij geldt dat indien is vastgelegd dat een kandidaat onderdelen herkanst, de kandidaat alle overeengekomen onderdelen ook daadwerkelijk dient te herkansen.
2. De kandidaat stelt de schoolleider voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 31 en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
5. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar wordt het eindcijfer schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.

6. Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de vakken waarin in een examenjaar deeleindexamen is afgelegd. De kandidaat die in een examenjaar zowel eindexamen als een of meer deeleindexamens aflegt, oefent het in het eerste lid bedoelde recht per examenjaar ten hoogste eenmaal uit.
7. Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in één of meerdere vakken op hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving, stelt de schoolleider de kandidaat in de gelegenheid in dat vak alsnog het eindexamen af te leggen van die schoolsoort of leerweg. Deze mogelijkheid wordt niet als herkansing gezien.
8. Een kandidaat die vervroegd examen doet heeft recht op één herkansing over alle vakken waarin de kandidaat een centraal examen aflegt. Het examen wordt vervroegd gemaakt, maar is onderdeel van het ondeelbare eindexamen. Daarom geldt dezelfde regel als voor de kandidaten die het volledig eindexamen in het laatste jaar doen. De herkansing voor een vak mag alleen afgenomen worden in het jaar dat de kandidaat het betreffende examen voor dat vak aflegt.

Artikel 37 Diploma, cijferlijst en plusdocument

1. De schoolleider reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een cijferlijst uit. Hierop staan, voor zover van toepassing:
   a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen. Indien toepassing is gegeven aan de mogelijkheid één of meer vakken op een hoger niveau af te sluiten, wordt achter de desbetreffende vaknaam (uit dat niveau) tussen haakjes de leerweg (KB, GL of TL) of schoolsoort (havo of vwo) afgekort vermeld op de cijferlijst,
   b. voor havo en vwo het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk,
   c. voor vmbo het thema van het profielwerkstuk, alsmede de beoordeling van het profielwerkstuk,
   d. voor vmbo: de beoordeling van de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken inclusief ckv.
      voor havo: de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding.
      voor vwo: de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding.
   e. volgens welke differentiatie als bedoeld in artikel 8, lid drie en vier, is geëxamineerd,
   f. de eindcijfers voor de examenvakken met inbegrip van het cijfer (combinatiecijfer) bepaald op grond van artikel 33 tweede lid, en
   g. de uitslag van het eindexamen.
2. De schoolleider reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat, daaronder mede begrepen de kandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van het College voor Toetsen en Examens, een diploma uit waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken. Op het diploma vmbo is in elk geval de leerweg vermeld die bij de uitslag is betrokken.
3. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
4. Voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend bij het eindexamen geldt het volgende:
   a. indien het betreft het eindexamen havo of het eindexamen vwo:

1°. de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel worden niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;
2°. de vakken algemene natuurwetenschappen, maatschappijleer en culturele en kunstzinnige vorming waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van het bezit van een diploma havo, worden niet vermeld op de cijferlijst;
3°. vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van artikel 3.8 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
4°. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen havo of eindexamen vmbo waarvan deze vwo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
5°. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen havo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in artikel 2.37 van de Wet, deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
6°. andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer;

b. indien het betreft het eindexamen vmbo:
1°. de kunstvakken en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijke deel niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs.
2°. vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van artikel 3.8 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
3°. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo voor zover het betreft de kaderberoepsgerichte leerweg of de basisberoepsgerichte leerweg waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in artikel 2.27 van de Wet, deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
4°. vakken waarvoor de kandidaat op grond van artikel 3.8 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 bij het eindexamen vmbo zijn vrijgesteld, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
5°. andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.

5. De schoolleider en de examensecretaris tekenen de diploma's en de cijferlijsten.
6. Indien de kandidaat in een bepaald jaar is geslaagd voor het eindexamen, draagt de schoolleider er op verzoek van de kandidaat zorg voor dat de behaalde cijfers voor de vakken waarin in datzelfde jaar deeleindexamen of deelstaatsexamen is afgelegd, worden vermeld op de cijferlijst.
7. De schoolleider van een scholengemeenschap die in elk geval een school voor mavo omvat, reikt op verzoek van de kandidaat die met goed gevolg het examen vmbo in de gemengde leerweg aan die school heeft afgelegd en bovendien examen heeft afgelegd in een extra

algemeen vak en met het meetellen van dat vak voldoet aan artikel 32 voor zover het betreft de uitslag van het eindexamen vmbo in de theoretische leerweg, het diploma vmbo in de theoretische leerweg uit.

8. Naast de cijferlijst en diploma kan de school de kandidaat een plusdocument meegeven waarin bijvoorbeeld de brede vorming van de kandidaat zichtbaar wordt gemaakt door het benoemen van de extracurriculaire activiteiten, het beschrijven van competenties, vaardigheden en bijzondere talenten.

Artikel 38 Certificaat

De schoolleider reikt aan de definitief voor het eindexamen vmbo afgewezen kandidaat die de school verlaat en die voor één of meer vakken van dat eindexamen een eindcijfer 6 of meer heeft behaald, een certificaat uit, waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:

a. het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald
b. het thema van het profielwerkstuk, voor zover beoordeeld met “goed” of “voldoende”.

Artikel 39 Duplicaten en afgifte verklaringen

1. Duplicaten van afgegeven diploma’s, certificaten, bewijzen van ontheffing en cijferlijsten worden niet verstrekt. Gewaarmerkte kopieën worden op verzoek verstrekt.
2. Een schriftelijke verklaring dat een in het eerste lid, eerste volzin, bedoeld document is afgegeven, welke verklaring dezelfde waarde heeft als dat document zelf, kan uitsluitend door Onze Minister worden verstrekt.

HOOFDSTUK VI OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 40 Afwijkende wijze van examineren

1. De schoolleider kan toestaan dat een kandidaat met een ondersteuningsbehoefte het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de schoolleider aan de hand van de handreiking Passend examineren de wijze waarop het examen zal worden afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen in het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 wordt voldaan. Hij doet hiervan mededeling aan de inspectie en houdt hierbij de wettelijke regelgeving in acht.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
   a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog (neuroloog/psychiater) is opgesteld,
   b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
   c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
3. De schoolleider kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogst 6 jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
   a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
   b. het vak Nederlandse taal;
   c. enig andere vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen tot toestemming tot gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal en een woordenboek Nederlands naar zijn moedertaal.
5. Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

Artikel 41 Gegevensverstrekking

1. Na de vaststelling van de definitieve uitslag stuurt de schoolleider aan de minister van OCW en aan de inspectie een opgave waarop voor alle kandidaten voor zover van toepassing zijn vermeld:
   a. het profiel of de profielen dan wel de leerweg waarop het examen betrekking heeft;
   b. de vakken waarin examen is afgelegd;
   c. de cijfers van het schoolexamen alsmede in voorkomend geval, het vak of de vakken waarop het profielwerkstuk betrekking heeft en de beoordeling en het thema van het profielwerkstuk;
   d. de cijfers van het centraal examen;

e. de eindcijfers;
f. de uitslag van het eindexamen.

Dit geldt ook voor eindcijfers die in het voorlaatste leerjaar of direct daaraan voorgaande leerjaar zijn behaald.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op een schoolleider die op grond van artikel 8.17 van de Wet examengegevens samen met het persoonsgebonden nummer verstrekt aan de minister van OCW.

Artikel 42 Bewaren examenwerk

1. Het werk van het centraal examen van de kandidaten wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de schoolleider, ter inzage voor belanghebbenden.
2. Een door de schoolleider en de examensecretaris ondertekend exemplaar van de opgave, zoals bedoeld in artikel 40 wordt gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag in het archief van de school bewaard.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het (digitale) archief van de school.
4. Een kandidaat die voor een vak ten overstaan van het College voor Toetsen en Examens centraal examen aflegt met geheime opgaven, kan omtrent zijn werk gedurende genoemde periode van zes maanden inlichtingen inwinnen bij dit College.

Artikel 43 Afwijkende inrichting examen

Ten behoeve van experimenten met een andere inrichting van het eindexamen kan de Onze Minister toestaan dat van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 wordt afgeweken.

Artikel 44 Spreiding voltooiing eindexamen

1. De schoolleider kan, de inspectie gehoord, toestaan dat een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar aflegt. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. De schoolleider geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan de schoolleider afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. Artikel 36 eerste tot en met vierde lid is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.

4. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de eindcijfers, behaald tot en met het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen, zendt de schoolleider aan Onze Minister een opgave waarop voor die kandidaat zijn vermeld de gegevens, genoemd in artikel 41, onderdelen a tot en met f.
5. De schoolleider en de examensecretaris stellen op verzoek van de kandidaat de uitslag van het eindexamen reeds vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 32 of artikel 33.

HOOFDSTUK VII SLOTBEPALINGEN

Artikel 45 Onvoorziene omstandigheden

In alle gevallen waarin dit examenreglement niet voorziet, beslist de schoolleider. In voorkomende gevallen is overleg met of melding aan de inspectie verplicht.

Artikel 46 Inwerkingtreding examenreglement

Dit reglement treedt in werking met ingang van 1 augustus 2026.

HOOFDSTUK VIII ENKELE BELANGRIJKE DATA SCHOOLEXAMENS 2026-2027

Toetsweken

- toetsweek januari vr. 8 januari 2027 t/m do. 14 januari 2027 (aantal dagen);
- toetsweek juni/juli di. 29 juni 2027 t/m ma. 5 juli 2027 (aantal dagen).

Inhalen en herkansen schoolexamens

- inhalen schoolexamens gedurende schooljaar moment volgt via docent
- inhalen toetsweek juni/juli o.a. wo. 7 juli 2027
- inschrijven maatschappijleer ma. 5 juli 2027, vóór 16.00 uur ‘s middags
- herkansing maatschappijleer wo. 7 juli 2027

BIJLAGE 1 PROTOCOL INZAGERECHT CENTRAAL EXAMENWERK

Dit protocol treedt in werking zodra de uitslag van het (flexibel en digitaal) centraal examen bekend is gemaakt.

Na de bekendmaking van de uitslag van het (flexibel en digitaal) centraal examen waarin het behaalde cijfer is vastgesteld, kan een examenkandidaat verzoeken om het gemaakte werk op school in te zien. De school werkt hier onder de voorwaarden zoals hierna beschreven aan mee.

Het primaire doel van inzage is dat de kandidaat kan leren van de gemaakte fouten ter voorbereiding op het (flexibel en digitaal) centraal examen in het tweede tijdvak. Daarnaast bestaat de gelegenheid voor de kandidaat om tijdens de inzage argumenten te verzamelen voor een formeel herzieningsverzoek van de beoordeling. Hierbij is het niet de bedoeling dat tijdens de inzage discussie wordt gevoerd over de toekenning van punten. Indien de discussie over de behaalde score niet stopt, zal de inzage tot een einde komen.

Procedure:

1. De kandidaat wordt op de hoogte gesteld van deze procedure met het plaatsen van het examenreglement op de website van de school.
2. De kandidaat of de examinator neemt het initiatief om het gemaakte (flexibel en digitaal) centraal examen in te (laten) zien. Zij dienen dit verzoek in bij de examensecretaris.
3. De examensecretaris of een door de examensecretaris aangewezen plaatsvervanger, een vakdocent (indien mogelijk iemand anders dan de eerste corrector) en kandidaat dienen bij de inzage aanwezig te zijn. De examenkandidaat mag een ouder/verzorger of wettelijke vertegenwoordiger meenemen bij de inzage.
4. Tijdens de inzage is het voor geen van de aanwezigen toegestaan om:
    a. aantekeningen op het originele werk maken,
    b. (delen van) het werk uit de ruimte mee te nemen,
    c. met foto’s of andere middelen het werk te kopiëren,
    d. anderen dan de aanwezigen te betrekken bij de inzage.
5. De examinator gaat niet in op opmerkingen van de kandidaat ten aanzien van de juistheid van de correctie. Het gaat hier uitsluitend om het leren van fouten om een toekomstig examen beter te kunnen maken. Ook worden geen speculaties gedaan over een eventuele score- of cijferwijziging.
6. De kandidaat kan na de inzage en voor de start van het volgende tijdvak een kopie van het gemaakte werk opvragen. Dit geldt alleen voor papieren examens.
7. Indien een kandidaat tijdens inzage meent dat er een onjuiste score is gegeven, verwijst de examensecretaris de kandidaat naar de schoolleider. Onderstaande procedure treedt dan in werking:
    a. Wanneer de kandidaat reden ziet voor een hogere beoordeling van één of meer vragen, zet de kandidaat tijdens de inzage de argumenten over de volgens de kandidaat incorrecte beoordeling op papier. De examensecretaris levert deze direct na de inzage bij de schoolleider in.

b. De schoolleider verzoekt de eerste corrector om op grond van deze argumenten te beoordelen of een aanpassing van de score aan de orde is. De eerste corrector neemt contact op met de tweede corrector, geeft aan welke argumenten de kandidaat heeft en waarom de eerste corrector deze wel of geen reden vindt voor aanpassing van de score. De correctoren voeren hierover zorgvuldig overleg. De uitkomst van dit overleg wordt schriftelijk vastgelegd en gedeeld met de schoolleider.
Als besloten wordt tot herziening van de scores, wordt het betreffende onderdeel van het examen door beide correctoren opnieuw beoordeeld. Dit kan leiden tot overeenstemming tussen beide correctoren of niet:
    a. Overeenstemming over aanpassing van de score:

        Alleen als beide correctoren in overleg met elkaar tot de conclusie komen dat de score moet worden aangepast, wordt deze aangepast. Dit kan de eindscore van de opgave zowel positief als negatief beïnvloeden of deze kan gelijk blijven. De schoolleider past de uitslag aan. DUO/examendiensten en de inspectie worden op de hoogte gesteld van een eventueel nieuw vastgesteld cijfer.

        Als de correctoren beiden van mening zijn dat de score niet dient te worden aangepast, laat de schoolleider dat schriftelijk aan de kandidaat weten.

    b. Geen overeenstemming over wel of geen aanpassing van de score:

        Indien de correctoren van mening verschillen over het al dan niet aanpassen van de score, stellen de schoolleiders van de beide scholen onafhankelijk van elkaar twee nieuwe correctoren aan die het werk beiden opnieuw beoordelen. Dit kan ook een corrector zijn van een andere school binnen scholen van Achterhoek VO. Op basis van de nieuwe beoordeling stelt de schoolleider het cijfer vast. Dit cijfer is bindend. Indien geen consensus bereikt kan worden tussen de derde en vierde corrector, wordt de beoordeling niet aangepast.

PTA mavo 3

Cohort 2026-2028 **Schooljaar 2026-2027**

Vak: aardrijkskunde

Moment	Domein(en) en subdomein(en) of exameneenheid examenprogramma	Stofomschrijving	Leermiddel	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Uiterste (inlever)moment	Gewichtsfactor schoolexamen	Cijferkolom Magister	Herkansbaar
toetsweek juni/juli	K1, K2, V8, V4, K5, V2, K9 en V6	Nederland: * hoofdstuk 3; * casus 'Gezondheidszorg'; * hoofdstuk 4; * paragrafen 5.2 en 5.3; * casus 'Energiebeleid'; * hoofdsutk 7; * paragraaf 8.1; * casus 'Regionale identiteit.	Lesboek 'De Geo' (vmbo-kgt), werkboek, aantekeningenschrift en rekenmachine.	schriftelijk	60		2	1301	nee

Totaal van de gewichtsfactoren van schoolexamenonderdelen in mavo 3	2
Totaal van de gewichtsfactoren van schoolexamenonderdelen in mavo 4	7
Totaal van de gewichtsfactoren van het schoolexamen (SE) in havo 4 en 5	**9**

PTA mavo 3

Cohort 2026-2028 **Schooljaar 2027-2028**

Vak: beeldende vorming

Moment	Domein(en)/subdomein(en)/ exameneenheid examenprogramma	Stofomschrijving	Leermiddel	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Uiterste (inlever)moment	Gewichtsfactor schoolexamen	Cijferkolom Magister	Herkansbaar
toetsweek juni/juli	K1, K2 en K8	Beeldanalyse en beeldende begrippen leerjaren 1, 2 en 3	eigen materiaal	schriftelijk	60		1	1301	ja

Totaal van de gewichtsfactoren van schoolexamenonderdelen in mavo 3	1
Totaal van de gewichtsfactoren van schoolexamenonderdelen in mavo 4	17
Totaal van de gewichtsfactoren van het schoolexamen (SE) in mavo 3 en 4	**18**

PTA mavo 3
Cohort 2026-2028 **Schooljaar 2026-2027**
Vak: biologie

Moment	Domein(en) en subdomein(en) of exameneenheid examenprogramma	Stofomschrijving	Leermiddel	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Uiterste (inlever)moment	Gewichtsfactor schoolexamen	Cijferkolom Magister	Herkansbaar
toetsweek juni/juli	K1, K2, K3, K7, K8, V3 en V4	Thema Stevigheid en beweging Thema Duurzaam leven	'Biologie voor jou' voor vmbo-gt max leerjaar 3	schriftelijk	60		1	1301	nee

Totaal van de gewichtsfactoren van schoolexamenonderdelen in mavo 3	5
Totaal van de gewichtsfactoren van schoolexamenonderdelen in mavo 4	40
Totaal van de gewichtsfactoren van het schoolexamen (SE) in mavo 3 en 4	**45**

PTA mavo 3 en 4
Cohort 2026-2028
Vak: Dienstverlening en Producten

Module 1: organiseren van een activiteit

Leerjaar	Moment	Code en omschrijving syllabus	Stofomschrijving	Leermiddel	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Uiterste (inlever)moment	Gewichtsfactor schoolexamen	Cijferkolom Magister	Herkansbaar
3 of 4	gedurende schooljaar	P/D&P/1.1 en P/D&P/1.2	Een opdracht bespreken met de opdrachtgever, onderzoek doen naar de te organiseren activiteit en uitkomsten presenteren aan de de opdrachtgever om deze activiteit vervolgens te gaan organiseren.	Boek / Digitale methode	praktische opdracht	300		2	1401	nee
3 of 4	gedurende schooljaar	P/D&P/1.3	Werkzaamheden rond hospitality uitvoeren	(Digitale) methode / fysieke leermiddelen	praktische opdracht	300		2	1402	nee
3 of 4	gedurende schooljaar	P/D&P/1.1, P/D&P/1.2, P/D&P1.3 en P/D&P/1.4	Theorietoets behorende bij P/D&P/1.1, P/D&P/1.2, P/D&P1.3 en P/D&P/1.4	Boek / Digitale methode	schriftelijk	50		1	1403	nee

Totaal van de gewichtsfactoren van module **5**

Module 2: multimediale producten maken

Leerjaar	Moment	Code en omschrijving syllabus	Stofomschrijving	Leermiddel	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Uiterste (inlever)moment	Gewichtsfactor schoolexamen	Cijferkolom Magister	Herkansbaar
3 of 4	gedurende schooljaar	P/D&P/4,1 een digitaal ontwerp maken	Informatie verwerken en deze vormgeven in een lay-out	Leerwerkboek	praktische opdracht	50		1	1401	nee
3 of 4	gedurende schooljaar	P/D&P/4,2 een film maken	Het zelf bedenken, opnemen en monteren van een film	Leerwerkboek	praktische opdracht	150		1	1402	nee
3 of 4	gedurende schooljaar	P/D&P/4,3 een website ontwerpen en maken	Een website ontwerpen en maken	Leerwerkboek	praktische opdracht	150		1	1403	nee

Totaal van de gewichtsfactoren van module **3**

Keuzevak: digispel

Leerjaar	Moment	Code en omschrijving syllabus	Stofomschrijving	Leermiddel	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Uiterste (inlever)moment	Gewichtsfactor schoolexamen	Cijferkolom Magister	Herkansbaar
3 of 4	gedurende schooljaar	K/DP/1,1 "In opdracht een digitaal, educatief spel bedenken" en K/DP1,2 "Het spel maken"	Een spel bedenken en/of maken	Digitale methode	praktische opdracht	300		1	1401	nee
3 of 4	gedurende schooljaar	K/DP/1,1 "In opdracht een digitaal, educatief spel bedenken" en K/DP1,2 "Het spel maken"	Een digitaal spel ontwerpen aan de hand van de gestelde eisen	Digitale methode	praktische opdracht	300		1	1402	nee
3 of 4	gedurende schooljaar	K/DP/1,3 "Het spel demonstreren en presenteren"	Het spel demonstreren, presenteren en aanpassen aan de wensen van de opdrachtgever	Digitale methode	presentatie	300		1	1403	nee

Totaal van de gewichtsfactoren van keuzevak **3**

Opmerking:
* Bij de opstart van een praktische opdracht ontvangen de leerlingen schriftelijke informatie over de vereisten waaraan de opdracht moet voldoen en over de beoordelingscriteria.
In deze informatie wordt tevens vermeld of kunstmatige intelligentie (bijv. ChatGPT) wel of niet gebruikt mag worden.

PTA mavo 3 en 4
Cohort 2026-2028
Vak: Dienstverlening en Producten

Keuzevak: webshop

Leerjaar	Moment	Code en omschrijving syllabus	Stofomschrijving	Leermiddel	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Uiterste (inlever)moment	Gewichtsfactor schoolexamen	Cijferkolom Magister	Herkansbaar
3 of 4	gedurende schooljaar	**K/EO/6.1** Een eigen webshop bedenken, ontwikkelen en onderhouden, rekening houdend met doelgroep, assortiment en marktpositie.	productfotografie, marketing, promotie, retailformule, betaalmogelijkheden, beveiliging en logistiek toepassen. Ontwikkelingen in de E-Commerce herkennen en toepassen.	Boek / Digitale methode	praktische opdracht	150		1	1401	nee
3 of 4	gedurende schooljaar	**K/EO/6.1** Een eigen webshop bedenken, ontwikkelen en onderhouden, rekening houdend met doelgroep, assortiment en marktpositie. **K/EO/6.2** Via internet en sociale media goederen of diensten verkopen.	Een webshop ontwikkelen en presenteren aan de hand van opgegeven criteria	Boek / Digitale methode	praktische opdracht	420		1	1402	nee
3 of 4	gedurende schooljaar	**K/EO/6.1** Een eigen webshop bedenken, ontwikkelen en onderhouden, rekening houdend met doelgroep, assortiment en marktpositie.	Theorie behorende bij K/EO/6.1 en K/EO/6.2	Boek / Digitale methode	schriftelijk	50		1	1403	nee

Totaal van de gewichtsfactoren van keuzevak **3**

Keuzevak: ondernemen

Leerjaar	Moment	Code en omschrijving syllabus	Stofomschrijving	Leermiddel	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Uiterste (inlever)moment	Gewichtsfactor schoolexamen	Cijferkolom Magister	Herkansbaar
3 of 4	gedurende schooljaar	**K/EO/5.1** Jezelf als ondernemer beschrijven **K/EO/5.2** Een marketingplan maken **K/EO/5.3** Een financieel plan maken Jezelf als ondernemer beschrijven **K/EO/5.2** Een marketingplan maken	Persoonlijke kwaliteiten en motieven, ondernemingsvormen, doelen van de onderneming, marketingmix, concurrentie, financiering. Theorietoets gaat over de behandelde hoofdstukken uit de methode.	Boek / Digitale methode	schriftelijk	50		1	1401	nee
3 of 4	gedurende schooljaar	**K/EO/5.1** Jezelf als ondernemer beschrijven **K/EO/5.2** Een marketingplan maken **K/EO/5.3** Een financieel plan maken	Persoonlijke kwaliteiten en motieven, ondernemingsvormen, doelen van de onderneming, marketingmix, concurrentie, financiering	Boek / Digitale methode	praktische opdracht	150		1	1402	nee
3 of 4	gedurende schooljaar	**K/EO/5.4** Het uitvoeren van een ondernemingsplan	Presentatie van de verschillende stadia van het opstarten van een eigen bedrijf	Boek / Digitale methode	praktische opdracht	420		1	1403	nee

Totaal van de gewichtsfactoren van keuzevak **3**

Keuzevak: presentatie en styling

Leerjaar	Moment	Code en omschrijving syllabus	Stofomschrijving	Leermiddel	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Uiterste (inlever)moment	Gewichtsfactor schoolexamen	Cijferkolom Magister	Herkansbaar
3 of 4	gedurende schooljaar	**K/EO/7.1** Presentatie- en stylingstechnieken uitvoeren	Artikelpresentatie, fotografie, tekenen en schilderen, grafische vormgeving, presentatietechnieken, multimedia	Boek / Digitale methode	praktische opdracht	150		1	1401	nee
3 of 4	gedurende schooljaar	**K/EO/7.1** Presentatie- en stylingstechnieken uitvoeren	Artikelpresentatie, fotografie, tekenen en schilderen, grafische vormgeving, presentatietechnieken, multimedia	Boek / Digitale methode	praktische opdracht	150		1	1402	nee
3 of 4	gedurende schooljaar	**K/EO/7.1** Presentatie- en stylingstechnieken uitvoeren	Artikelpresentatie, fotografie, tekenen en schilderen, grafische vormgeving, presentatietechnieken, multimedia	Boek / Digitale methode	praktische opdracht	150		1	1403	nee

Totaal van de gewichtsfactoren van keuzevak **3**

Opmerking:
* Bij de opstart van een praktische opdracht ontvangen de leerlingen schriftelijke informatie over de vereisten waaraan de opdracht moet voldoen en over de beoordelingscriteria.
In deze informatie wordt tevens vermeld of kunstmatige intelligentie (bijv. ChatGPT) wel of niet gebruikt mag worden.

PTA mavo 3

Cohort 2026-2028 **Schooljaar 2026-2027**

Vak: economie

Moment	Domein(en) en subdomein(en) of exameneenheid examenprogramma	Stofomschrijving	Leermiddel	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Uiterste (inlever)moment	Gewichtsfactor schoolexamen	Cijferkolom Magister	Herkansbaar
toetsweek juni/juli	K4B en K8	H2 Wat voor consument ben jij? H4 Kies je voor zekerheid?	Pincode editie 7.1	schriftelijk	60		1	1301	nee

Totaal van de gewichtsfactoren van schoolexamenonderdelen in mavo 3	1
Totaal van de gewichtsfactoren van schoolexamenonderdelen in mavo 4	9
Totaal van de gewichtsfactoren van het schoolexamen (SE) in mavo 3 en 4	**10**

PTA mavo 3

Cohort 2026-2028 **Schooljaar 2026-2027**

Vak: geschiedenis

Moment	Domein(en) en subdomein(en) of exameneenheid examenprogramma	Stofomschrijving	Leermiddel	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Uiterste (inlever)moment	Gewichtsfactor schoolexamen	Cijferkolom Magister	Herkansbaar
toetsweek juni/juli	K4, K8, K9 en K11	Indonesië: paragrafen 1.3 en 1.4; Cultuur en mentaliteit: paragrafen 4.1 en 4.3 Koude Oorlog: paragrafen 5.2 en 5.3	Memo vmbo-kgt	schriftelijk	90		1	1301	nee

Totaal van de gewichtsfactoren van schoolexamenonderdelen in mavo 3	1
Totaal van de gewichtsfactoren van schoolexamenonderdelen in mavo 4	11
Totaal van de gewichtsfactoren van het schoolexamen (SE) in mavo 3 en 4	**12**

PTA mavo 3
Cohort 2025-2027

Vak: kunstvakken inclusief ckv **Schooljaar 2025-2026**

Moment	Domein(en) en subdomein(en) of exameneenheid examenprogramma	Stofomschrijving	Leermiddel	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Uiterste (inlever)moment	Gewichtsfactor schoolexamen	Cijferkolom Magister	Herkansbaar
gedurende schooljaar	KV/K/1, KV/K/2, KV/K/3 en KV/K/4	CZP (cultureel zelfportret)	eigen materiaal	praktische opdracht	n.v.t.	13-11-2026	2	1301	ja
gedurende schooljaar	KV/K/2, KV/K/3 en KV/K/4	Theater	eigen materiaal	schriftelijk	n.v.t.	5-2-2027	1	1302	ja
gedurende schooljaar	KV/K/2, KV/K/3 en KV/K/4	Beeldend	eigen materiaal	praktische opdracht	n.v.t.	23-4-2027	1	1303	ja
gedurende schooljaar	KV/K/2, KV/K/3 en KV/K/4	Dans	eigen materiaal	schriftelijk	n.v.t.	18-6-2027	2	1304	ja
gedurende schooljaar	KV/K/3 en KV/K/4	Portfolio	eigen materiaal	praktische opdracht	n.v.t.	18-6-2027		1305	ja

Opmerkingen:

* Bij de opstart van een praktische opdracht of een handelingsdeel ontvangen de leerlingen schriftelijke informatie over de vereisten waaraan de opdracht moet voldoen en over de beoordelingscriteria. In deze informatie wordt tevens vermeld of kunstmatige intelligentie (bijv. ChatGPT) wel of niet gebruikt mag worden.
* Alle vijf onderdelen moeten met een voldoende of goed worden afgesloten. De eindbeoordeling wordt vervolgens op basis van deze vijf beoordelingen. Een goed wordt er als eindbeoordeling gegeven als minimaal drie onderdelen met een goed zijn afgerond. In overige situaties wordt er een voldoende als eindbeoordeling gegeven.

PTA mavo 3
Cohort 2026-2028 **Schooljaar 2026-2027**

Vak: lichamelijke opvoeding

Moment	Domein(en) en subdomein(en) of exameneenheid examenprogramma	Stofomschrijving	Leermiddel	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Uiterste (inlever)moment	Gewichtsfactor schoolexamen	Cijferkolom Magister	Herkansbaar
gedurende schooljaar	n.t.b.	Bij dit onderdeel laat de leerling een actieve en betrokken houding zien bij de praktische onderdelen die voortkomen uit de verschillende kerndoelen 1 t/m 9 van de eindtermen.	n.v.t.	overige	n.v.t.		n.v.t.	1301	nee
gedurende schooljaar	n.t.b.	Bij dit onderdeel laat de leerling een actieve en betrokken houding zien bij de praktische onderdelen die voortkomen uit de verschillende kerndoelen 1 t/m 9 van de eindtermen.	n.v.t.	overige	n.v.t.		n.v.t.	1302	nee
gedurende schooljaar	n.t.b.	Bij dit onderdeel laat de leerling een actieve en betrokken houding zien bij de praktische onderdelen die voortkomen uit de verschillende kerndoelen 1 t/m 9 van de eindtermen.	n.v.t.	overige	n.v.t.		n.v.t.	1303	nee
gedurende schooljaar	n.t.b.	Bij dit onderdeel laat de leerling een actieve en betrokken houding zien bij de praktische onderdelen die voortkomen uit de verschillende kerndoelen 1 t/m 9 van de eindtermen.	n.v.t.	overige	n.v.t.		n.v.t.	1304	nee

Opmerking beoordeling:

Wanneer een leerling in mavo 3 twee keer of vaker een 'onvoldoende' behaalt, zal de beoordeling op het overgangsrapport een 'onvoldoende' zijn. Als meer dan de helft van de onderdelen met een 'goed' is afgesloten, wordt de beoordeling op het overgangsrapport van mavo 3 een 'goed'. Alles daartussen leidt tot een beoordeling van een 'voldoende' op het overgangsrapport.
In mavo 4 staan ook vier onderdelen op het programma. Bij uiteindelijke twee of meer onvoldoende van de totaal 8 onderdelen wordt het vak LO met een 'onvoldoende' afgesloten. Wanneer 4 of meer onderdelen met een goed wordt beoordeeld, wordt het vak LO met een 'goed' afgesloten. In alle overige gevallen wordt de beoordeling 'voldoende' gegeven. Daarnaast moet de sportoriëntaitie-keuzedag naar behoren zijn gevolgd.

PTA mavo 3

Cohort 2026-2028 **Schooljaar 2026-2027**

Vak: loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB)

Moment	Domein(en) en subdomein(en) of exameneenheid examenprogramma	Stofomschrijving	Leermiddel	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Uiterste (inlever)moment	Gewichtsfactor schoolexamen	Cijferkolom Magister	Herkansbaar
gedurende schooljaar	n.v.t..	Alle opdrachten maken van het loopbaandossier in het programma Qompas	digitale omgeving van Qompas	praktische opdracht	n.v.t.	18-6-2027	n.v.t.	1301	ja
gedurende schooljaar	n.v.t..	Deelname LOB-activiteiten en de bijbehorende opdrachten maken.	digitale omgeving van Qompas	praktische opdracht	n.v.t.	18-6-2027	n.v.t.	1302	ja

Beoordeling:

Alle de twee onderdelen van leerjaar 3 moeten uiteindelijk met een voldoende of goed afgesloten worden om bevorderd te worden naar leerjaar 4. LOB is dan voldaan voor leerjaar 3.

In leerjaar 4 worden nog twee beoordelingen gegeven. Deze twee onderdelen moeten uiteindelijk met een voldoende of goed beoordeeld worden. LOB is dan voldaan voor leerjaar 4. LOB moet met een voldaan worden afgesloten om deel te kunnen nemen aan het centrale examen.

PTA mavo 3
Cohort 2026-2028 — Schooljaar 2026-2027
Vak: maatschappijleer

Moment	Domein(en) en subdomein(en) of exameneenheid examenprogramma	Stofomschrijving	Leermiddel	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Uiterste (inlever)moment	Gewichtsfactor schoolexamen	Cijferkolom Magister	Herkansbaar
toetsweek januari	K3 en K5	Politiek	Boek 'Thema's Maatschappijleer' en device	schriftelijk	60		2	1301	ja
gedurende schooljaar	K1, K2 en K3	Praktische opdracht politiek	device	praktische opdracht	n.v.t.	5-2-2027	1	1302	nee
gedurende schooljaar	K4, K5 en K7	Nederland en de wereld & Pluriforme Samenleving	Boek 'Thema's Maatschappijleer' en device	schriftelijk	50		1	1303	nee
gedurende schooljaar	K1 en K6	Werk	Boek 'Thema's Maatschappijleer' en device	schriftelijk	50		1	1304	nee
toetsweek juni/juli	K7	Rechtsstaat	Boek 'Thema's Maatschappijleer' en device	schriftelijk	60		2	1305	ja

Totaal van de gewichtsfactoren van schoolexamenonderdelen in mavo 3	7
Totaal van de gewichtsfactoren van schoolexamenonderdelen in mavo 4	0
Totaal van de gewichtsfactoren van het schoolexamen (SE) in havo 4 en 5	**7**

Opmerking:

* Bij de opstart van een praktische opdracht ontvangen de leerlingen schriftelijke informatie over de vereisten waaraan de opdracht moet voldoen en over de beoordelingscriteria.
  In deze informatie wordt tevens vermeld of kunstmatige intelligentie (bijv. ChatGPT) wel of niet gebruikt mag worden.

PTA mavo 3

Cohort 2026-2028 **Schooljaar 2026-2027**

Vak: natuur- en scheikunde I

Moment	Domein(en) en subdomein(en) of exameneenheid examenprogramma	Stofomschrijving	Leermiddel	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Uiterste (inlever)moment	Gewichtsfactor schoolexamen	Cijferkolom Magister	Herkansbaar
toetsweek juni/juli	K1, K2, K3, K7, K10, K11 en K12	Hoofdstuk 2: Het weer Hoofdstuk 5: Licht Hoofdstuk 8: Atomen en straling.	NOVA MAX 3 VMBO-GT	schriftelijk	60		1	1301	nee

Totaal van de gewichtsfactoren van schoolexamenonderdelen in mavo 3	1
Totaal van de gewichtsfactoren van schoolexamenonderdelen in mavo 4	7
Totaal van de gewichtsfactoren van het schoolexamen (SE) in havo 4 en 5	**8**

PTA mavo 3
Cohort 2026-2028 — Schooljaar 2026-2027
Vak: natuur- en scheikunde II

Moment	Domein(en) en subdomein(en) of exameneenheid examenprogramma	Stofomschrijving	Leermiddel	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Uiterste (inlever)moment	Gewichtsfactor schoolexamen	Cijferkolom Magister	Herkansbaar
toetsweek juni/juli	K2, K3, K4, K8 en K9	Hoofdstuk 4 (nieuwe stoffen maken) Hoofdstuk 5 (chemische reacties)	Nova NaSk2 vmbo-gt	schriftelijk	90		1	1301	nee
gedurende schooljaar	K2, K3, K8 en V2	Project scheidingsmethoden	Nova NaSk2 vmbo-gt	praktische opdracht		14-5-2027	2	1302	nee

Totaal van de gewichtsfactoren van schoolexamenonderdelen in mavo 3	3
Totaal van de gewichtsfactoren van schoolexamenonderdelen in mavo 4	6
Totaal van de gewichtsfactoren van het schoolexamen (SE) in mavo 3 en 4.	**9**

Opmerking:

* Bij de opstart van een praktische opdracht ontvangen de leerlingen schriftelijke informatie over de vereisten waaraan de opdracht moet voldoen en over de beoordelingscriteria.
In deze informatie wordt tevens vermeld of kunstmatige intelligentie (bijv. ChatGPT) wel of niet gebruikt mag worden.

PTA mavo 3

Cohort 2026-2028 **Schooljaar 2026-2027**

Vak: Nederlands

Moment	Domein(en) en subdomein(en) of exameneenheid examenprogramma	Stofomschrijving	Leermiddel	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Uiterste (inlever)moment	Gewichtsfactor schoolexamen	Cijferkolom Magister	Herkansbaar
gedurende schooljaar	K4	Kijk- en luistervaardigheid	n.v.t.	schriftelijk	100		1	1301	nee

Totaal van de gewichtsfactoren van schoolexamenonderdelen in mavo 3	1
Totaal van de gewichtsfactoren van schoolexamenonderdelen in mavo 4	9
Totaal van de gewichtsfactoren van het schoolexamen (SE) in havo 4 en 5	**10**

PTA mavo 3
Cohort 2026-2028
Schooljaar 2026-2027
Vak: wiskunde

Moment	Domein(en) en subdomein(en) of exameneenheid examenprogramma	Stofomschrijving	Leermiddel	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Uiterste (inlever)moment	Gewichtsfactor schoolexamen	Cijferkolom Magister	Herkansbaar
toetsweek juni/juli	K2, K3, K4 en K6	Hoofdstuk 9: Omtrek, oppervlakte en inhoud Hoofdstuk 10: Grafieken en vergelijkingen	Getal en Ruimte 13e editie deel 2	schriftelijk	60		1	1301	nee

Totaal van de gewichtsfactoren van schoolexamenonderdelen in mavo 3	1
Totaal van de gewichtsfactoren van schoolexamenonderdelen in mavo 4	11
Totaal van de gewichtsfactoren van het schoolexamen (SE) in mavo 3 en 4	**12**